

УДК 378.147:616.8

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО, ЛІКУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСІВ НА КАФЕДРІ НЕЙРОХІРУРГІЇ І НЕВРОЛОГІЇ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

А.С. Сон, В.В. Добровольський, Ю.І. Горанський, Г.В. Перькова,
О.М. Стоянов, О.П. Лебідь, І.Г. Чемересюк, О.В. Хрущ, І.В. Хубетова

Одеський державний медичний університет

WAYS OF IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATIONAL AND MEDICAL PROCESSES AT THE DEPARTMENT OF NEUROSURGERY AND NEUROLOGY OF ODESSA STATE MEDICAL UNIVERSITY

A.S. Son, V.V. Dobrovolskyi, Yu.I. Horanskyi, H.V. Perkova, O.M. Stoyanov,
O.P. Lebid, I.H. Chemeresiuk, O.V. Hrushch, I.V. Hubietova

Odessa State Medical University

У статті представлений аналіз методичних підходів, запропонованих кафедрою нейрохірургії і неврології Одеського державного медичного університету, щодо підвищення якості навчальної та лікувальної роботи.

The article presents an analysis of methodological approaches proposed by the Department of Neurosurgery and Neurology of Odessa State Medical University, to improve the quality of educational and medical work.

Вступ. Різке підвищення якості підготовки студентів обумовлено низкою об'єктивних і суб'єктивних факторів:

1. Студенти Одеського державного медичного університету (ОДМУ) безумовно достатньо конкурентоспроможні на світовій арені. Але пропонуючи свої послуги в Європі, США та інших країнах в останні роки, вони наражаються на гостру конкуренцію представників інших світових медичних шкіл. Це обумовлено економічною кризою та скороченням, внаслідок цього, робочих місць. Саме тому висока кваліфікація, отримана в ОДМУ, дає їм можливість зайняти гідне місце на ринку медичних послуг.

2. В нашій країні, у зв'язку з низькою оплатою праці, досить великий відтік лікарів в інші сфери діяльності та за кордон. Але згодом з підвищенням рівня економіки країни цей процес може набути зворотного характеру, і тоді підвищення конкуренції дасть змогу перемогти більш кваліфікованим фахівцям [1].

3. В зв'язку зі збільшенням кількості приватних клінік, де лікарі отримують досить пристойну зарплату, робочі місця отримують тільки лікарі з високим фаховим рівнем.

4. В державі назріла реформа охорони здоров'я, в якій ключовим моментом буде страхова меди-

цина, підвищиться матеріальне заохочення лікарів та зросте боротьба за якість лікарських послуг населенню, розгорнеться боротьба за кожне робоче місце [2]. Не виключено, що з підвищенням якості надання медичних послуг, покращенням забезпечення сучасною апаратурою будуть скорочуватися робочі місця.

5. В країні за останні роки відбулося розшарування суспільства, тому деяким дуже забезпеченим верствам населення стає можливим вкладати досить великі суми для покращення стану свого здоров'я з використанням новітніх медичних технологій. Опанування методів такого високого рівня доступно тільки високодосвідченим фахівцям. Студенти з середнім рівнем знань не зможуть конкурувати на ринку медичних послуг. Це спонукає більшість з них краще вчитися та вимагати від викладачів викладання дисциплін на більш високому рівні.

Основна частина. Клінічні бази ОДМУ і зокрема Університетська клініка ОДМУ (УКОДМУ) забезпечені сучасним медичним обладнанням на рівні світових стандартів. Високодосвідчені кадри та сучасна матеріальна база дають можливість якісної підготовки студентів. На кафедрі нейрохірургії і неврології ОДМУ створена і працює чітка система

© А.С. Сон, В.В. Добровольський, Ю.І. Горанський та ін.

підвищення якості навчального, а з часу створення УК, і лікувального процесів.

1. На кафедрі налагоджена система підготовки та перепідготовки викладачів. Співробітники кафедри консультують і безпосередньо працюють в двох неврологічних (обласна клінічна лікарня, УКОДМУ) і двох нейрохірургічних (міські клінічні лікарні № 11 та № 1) клініках, це дає можливість практично з'єднати навчальний та лікувальний процеси, і позитивно сприймається студентами.

Кафедра приділяє велику увагу підготовці до лекцій і практичних занять. Після щотижневого обходу хворих клініки спільно обговорюються складні випадки, розбираються клінічні випадки, які будуть представлені студентам під час занять. Для викладачів проводяться міні-лекції, які насичують якість їх підготовки практичним вмістом. Обговорюється нова література, йде спільна підготовка до наукових конференцій. Особливо приділяється увага викладачам, які працюють з іноземними студентами, аналізуються особливості підготовки студентів з тої чи іншої країни. На кафедрі створена атмосфера взаємодії, взаємодопомоги, що дає можливість розкрити потенціал кожного викладача. Впроваджується в життя партнерство студента і викладача, що відповідає вимогам вищої освіти, формує підвищену відповідальність за результати своєї діяльності, дає можливість створити в навчальних групах сприятливий мікроклімат ефективного зворотного зв'язку [3].

2. Болонська система вимагає приділяти практичним заняттям та самостійній роботі студентів не менше 75 % навчального часу. Це великий резерв підвищення якості навчально-лікувальної роботи. Використовуються можливості закріплених за кафедрою клінік під час СРС, коли поєднується консультація студента та опанування практичних навичок біля ліжка хворого.

3. На кафедрі створена електронна бібліотека (підручники, методичні розробки, зображення результатів нейровізуалізаційних досліджень, медичні та науково-популярні фільми на медичну тематику), яка дає можливість студентам більш ретельно вивчити тему з курсу нервових хвороб, а при необхідності перевірити знання на практиці. Незважаючи на те, що в електронній бібліотеці закладені всі теми навчального плану, вона систематично поновлюється новими матеріалами. Викладацьким складом кафедри більшість лекцій читаються із застосуванням мультимедійного супроводження. На кафедрі один раз в два роки оновлюються науково-методичні матеріали та навчальні посібники, згідно з рекомендаці-

ями оргметодвідділу ОДМУ та враховуючи світові тенденції розвитку медичної освіти.

4. На кафедрі та закріплених за нею клініках використовуються сучасна апаратура, передові методи діагностики (енцефалографія, електронейроміографія) та лікування, які першими опановують викладачі. Такий підхід дає можливість підвищити не тільки якість діагностично-лікувальної роботи, але й рівень практичної підготовки студентів і лікарів.

5. Для студентів, які в майбутньому готуються опанувати професію невропатолога або нейрохірурга і бажають поглиблено вивчати предмет, на кафедрі створений науковий студентський гурток. Його відвідують як вітчизняні студенти, так і студенти-іноземці. Саме ці студенти активно вивчають додаткову літературу, працюють індивідуально з викладачем, готують і доповідають реферати та, як правило, беруть участь в університетських олімпіадах та наукових студентських конференціях.

6. Одним з напрямків підвищення якості науково-дослідницького, лікувального та педагогічного процесу є міжнародна співпраця з EFNS (Європейська федерація неврологічних товариств), Українській асоціації нейрохірургів, Одеському науковому товариству неврологів. Одним з результатів такої співпраці є проведення (RTC) регіональної навчальної школи неврологів, на якій українські медики мають можливість почути доповіді провідних неврологів і нейрохірургів світу на актуальні теми сучасної неврології.

7. Підвищенню якості навчально-лікувального процесу сприяє взаємодія з УК, а з'єднання за допомогою єдиної комп'ютерної мережі УК з аудиторією головного навчального корпусу ОДМУ відкриває нові можливості викладання як клінічних, так і теоретичних дисциплін [3].

Якість взаємодії викладачів і лікарів в клініках могла б бути вищою, якби було удосконалено законодавство та визначена підпорядкованість в клініках, підпорядкованих місцевому самоврядуванню [4].

Висновки: 1. В ОДМУ, зокрема на кафедрі нейрохірургії і неврології створені умови для якісної підготовки студентів. Цьому сприяє висока кваліфікація викладачів, солідна матеріальна база, висока мотивація, партнерство викладачів і студентів, диференційований підхід до кожного студента, передові методи викладання дисципліни, які створені сумісно з профільними кафедрами та сприяють конкурентоспроможності студентів нашого університету, як в Україні, так і за кордоном.

2. Для покращення якості навчально-лікувального процесу та посилення інтеграції у світову медицину

необхідний спільний комплекс зусиль кафедри, університету і суспільства.

3. Для підвищення якості необхідна сучасна законодавча база щодо клінік, підпорядкованих місцевому самоврядуванню, які, на відміну від УК, деякою

мірою, гальмують ріст якості навчально-лікувального процесу.

4. Реформа медицини, яка назріла в нашій країні, страхова медицина, безумовно, позитивно вплине на якість підготовки студентів і лікарів.

Література

1. Панчишин С., Сахарська О. Конкурентоспроможність робочої сили у відкритій господарській системі України // Вісник Львівського університету. Серія екон. – 2009. – Вип. 41. – С. 3-7.

2. Журавель В.И. Украинской системе здравоохранения – украинскую стратегию реформирования // Здоров'я України. – 2002. – № 4. – С. 5.

3. Запорожан В.М., Кресюн В.Й., Чернецька О.В. Міжнародне науково-освітнє співтовариство як каталізатор реформування // Медична освіта. – 2009. – № 2. – С. 34-36.

4. Нейко Є. Майбутнє – за університетськими клініками // Медична газета України “Ваше здоров'я”; Медицина Івано-Франківщини. – № 12 (839). – 25.03-31.03.2006 (<http://www.vz.kiev.ua/med/12-06/2.shtml>).

УДК 541.1:541.18

ФАХОВА СПРЯМОВАНІСТЬ ВИКЛАДАННЯ РОЗДІЛУ “ФАЗОВІ РІВНОВАГИ” В КУРСІ ФІЗИЧНОЇ ТА КОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ У ВИЩОМУ ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Л.Д. Грицан, В.І. Кабачний, Т.О. Томаровська

Національний фармацевтичний університет

PROFESSIONAL TRENDS IN TEACHING “PHASE EQUILIBRIUMS” SECTION IN THE COURSE OF PHYSICAL AND COLLOID CHEMISTRY AT THE PHARMACEUTICAL INSTITUTION OF HIGHER EDUCATION

L.D. Hrytsan, V.I. Kabachnyi, T.O. Tomarovska

National University of Pharmacy

У статті розглянуті деякі аспекти методики викладання розділу “Фазові рівноваги” в курсі фізичної та колоїдної хімії студентам фармацевтичних спеціальностей з урахуванням цілей Болонського процесу.

There are considered some features of the methodology of teaching “Phase equilibriums” section in the course of physical and colloid chemistry for students of pharmaceutical specialities taking into consideration the goals of Bologna process.

Вступ. Основи вчення про фази були закладені у фундаментальних роботах Дж.В. Гіббса, але тільки після досліджень М.С. Курнакова та його школи воно увійшло до ряду прикладних наук, таких як фармація, медицина, біологія, біотехнологія тощо.

Термодинамічна теорія фазових рівноваг дозволяє на основі дослідних даних по діаграмах стану (фазових діаграмах) теоретично передбачити й розрахувати умови для одержання біологічно активних та

лікарських речовин шляхом випаровування, кристалізації, екстракції та інших фазових переходів.

Ідентифікація та визначення ступеня чистоти лікарських препаратів, вибір основ супозиторіїв, визначення сумісності лікарських речовин у лікарських формах (порошкових композиціях, мазях тощо) неможливі без попереднього вивчення певних систем методом фізико-хімічного аналізу, зокрема термічного аналізу [1].

© Л.Д. Грицан, В.І. Кабачний, Т.О. Томаровська